

AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

KIADJA: AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” BUDAPESTEN,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

Az „Országos Halászati Egyesület” tagjai ingyen kapják.

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ
Budapest, V., Báthory-utca 7. sz.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K. Félévre 3 K.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a *Torontál-bácsi halászati társulat* üzemtervét 1904. évi 7158. sz. a. kelt elhatározásával jóváhagyta.

Halászatí törvény revíziója.

IV. Mint egyike azoknak, a kik régtől fogva hangoztatják a halászatról szóló törvény revíziójának szükségességét, támaszkodva a közzétett javaslat bevezetésében foglalt fölhívásra, nem mulaszthatom el a javaslatához hozzászólni s ugyanerre tisztelt szaktársaimat szintén fölkérni.

Nézetem szerint a halászat — mint termelés — terén annyiféle érdek találkozhat, annyi ellentétes szempont ütközik, hogy csakis a fönnforgó valamennyi kérdés alapos és mélyreható mérlegelése mellett lehetséges azokra olyan feleletet adni, a melyekben benne van az ország, a nép haszna és java. Hegyiről tövire kell mindent megvitatnunk, hogy tisztán lássunk és az így leszűrődő igazságok szolgáljanak az új törvény alapjául. Éppen ezért teljes elismeréssel kell adoznunk azoknak, a kik lehetővé tették, hogy az illetékes hivatalos körök fölfogását tartalmazó előadói javaslatot az érdekeltek már akkor megismerhették, a mikor az mint törvénytervezetet a kezdet legkezdetén áll, a mikor tehát azon változtatni vajmi könnyű. A földművelési kormánynek ez a tapintatos és előzékeny eljárása azért is örvendetes, mert teljes biztosítékot nyújt arra, hogy a szakörök minden jogos kívánsága méltánylásra talál. Tőlünk függ tehát, hogy az alkalmat megragadva nyíltan tárjuk föl kívánságainkat és mutassunk rá mindenre, a mi czélunk érdekében szükséges.

Részemről örömmel látom, hogy a javaslatot kísérő indokolás egy cseppet sem szépíti a helyzetet. Világo-

san és őszintén kimondja azt, a mit a szakkörök éreznének leginkább, nevezetesen, hogy a halászatról szóló törvénynek nem lett meg a kívánt közgazdasági hatása. Nélkülözni kell ezt azért, mert szerves hiányai vannak.

Az eredménytelenség okait az indokolás a kövizek nagymérvű szennyezésében, a kubikgödrök káros hatásában, a halászatí tilalmak czélszerűtlenségében, a kihágásokra vonatkozó büntetések elégtelenségében és legvégül abban keresi, hogy a jelenlegi törvény nem nyújt tápot a haltenyésztés érdekében a magántevékenység elegendő serkentésére.

Ugyanezeket hangoztatta annak idején a budapesti halászatí kongresszus is, azaz nézetem szerint nagyban és egészben a javaslat a kongresszus emlékiratában körvonalozott csapáson halad. A javaslat az indokolás szerint ezeket a hiányokat akarja orvosolni, mert mint találóan mondja: „A halászat fejlesztése körül mi sem ígér eredményes sikert, a míg a haltenyésztés létföltételeit biztosítani képesek nem vagyunk. *E létföltételek a halak ivarzásának és táplálkozásának lehetővé tétele.*” Szerintem is, a halászatí törvénynek csak ez lehet a czélja, s azt csak úgy lehetséges megközelíteni, ha a törvény minden részletében érvényesül majd ez az elv. Lássuk tehát a javaslatnak idevágó intézkedéseit egyenként.

Elsőnek a kubikgödrök kérdését emelem ki, mint a mely nézetem szerint legégetőbb, mert úgy vagyok meggyőződve, hogy közhalászatunknak mi sem ártott és árt ma is inkább, mint a hullámtereken mesterségesen nyitott gödrök több száz mértföld hosszú sora. Az áradás idején ugyanis a hal természeténél fogva igyekszik az előterekre, mivel úgy a szaporodására, mint a megélhetésére az ár által frissen elborított területek a legalkalmasabbak. Folyóink vízjárása olyan, hogy az árvíz minden tavasszal ismétlődik, vagyis ilyen módon minden évben jut a gödrökbe hal. Természetesen a legtöbb ott szaporít is, a mely apró ivadék azonban aztán, ha az ár már levonult, milliószámra semmisül meg a lassanként kiszáradó gödrökben. Így megy tönkre évről-évre

az a halivadék, mely különben a folyót népesítette volna, biztosítván a halállomány fenntartását.

Bár a természet bő szaporasággal áldotta meg a halakat, teljes lehetetlen, hogy az ivadéknak ilyen módon folyó pusztítása mellett, annyi megmaradjon, a mennyi a meder okszerű behalásításához szükséges. Hitem és meggyőződéseim szerint *a magyar folyók halászatát nem a hajózás, nem is az ipari szennyezések tették tönkre, de sőt még a rablóhalászat sem ártott annak annyit, mint ártott az ármentesítés és ártottak a vele kapcsolatos kubikgödrök.*

Igy állván a helyzet, szakszempontról az az egy föltétlenül bizonyos, hogy a ki nálunk a halászat emelését akarja, annak okvetlenül akarnia kell a kubikgödrökből származó bajok régen vajudó kérdésének végleges és gyökeres megoldását is. Továbbra azt függőben hagyni mi mást jelentene, mint halászatunk emeléséről lemondani, mert ha a hiányt mesterségesen termelt ivadékkal akarnánk is pótolni, s ha még annyit használnánk is fel ezekből szabályozott folyóink behalásítására, azokat szintén csak a kubikgödrök nyelnék el. Czélt csak úgy érhetnénk, ha a halak természete is megváltozna, t. i. nem mennének az előterekre. Kilátásunk erre nem lévén, a megoldás egyéb módjához kell folyamodnunk. Így hárul aztán az államra szükségképpen az a fontos föladat, hogy egyrészt a halászat *jövő fejlődése*, másrészt annak, *mint magántulajdonnak védelme érdekében* ezekkel a kérdésekkel okvetlenül szembe szálljon s a fönnforgó érdekek helyes latolgatása mellett azok valamennyiét igazságosan megoldani igyekezzék.

Az állam hivatási körének helyes betöltésében, nem térhet ki továbbra az elől, hogy a halászatot mint magántulajdont az ármentesítés ellenében is hatékonyan megoltalmazza. Ezt követelni minden halászatra jogosítottnak módot és alapot nyújt az 1885: XXIII. t. cz. 50. §-a, a mely világosan rendelí, hogy a „*vízimű tulajdonosa az okozott kárért felelős* s az ezen víziművet záros határidő alatt saját költségén *átalakítani* köteles, ha annak létesítése folytán a vízfolyásban olyan változások állanak be, a melyek másokra nézve károsak”. Nem kell bizonyítani, hogy az árvíz ellen emelt gátak *víziművek* s a viznek folyását megváltoztatják; az is bizonyos, hogy a halászatra nézve károsak, sőt végzetesek, éppen azon kubikgödrök miatt is, a melyekből a gáthoz szükséges földet termelték. Mindezeknél fogva a károsodó halászati jogtulajdonos nemcsak *követelheti*, de a hatóság adandó alkalommal *elrendelni tartozik*, hogy a kérdéses víziműveket azok tulajdonosai *átalkítsák* és az okozott károkat megtérítsék.

Igaz, nem tudok esetet arra, hogy valaki ezen az alapon ekkoráig kártérítési igényt támasztott volna. Mindamellet nincs kizárva annak a lehetősége a jövőre nézve. Ma a nagyközönség zöme, sőt jórészt maguk a tulajdonosok is közönnnyel nézik halászatuk pusztulását; azonban napról-napra szaporodnak ama példák, a melyek a mai sivár és terméketlen irányokat elvégre mégis csak a gyümölcsöző munkálkodás útjára vezérlik. Ha aztán a halászati jogosultak dolgaik sikerében és a vizek gondozására vonatkozó munkájuk eredményességében bizva tettekre kelnek: akkor igenis el lehetünk készülve arra, hogy jogaiknak védelmét a halászokkal együttesen fogják követelni. Akkor, a mikor az állam anyagi áldozatok árán is mindent megtett arra, hogy úgy a halászat tulajdonosainak, mint a halászoknak vízterületük okszerű hasznosítására irányuló tevékenységét mentől inkább mélyítsék és bővítsék, csak ter-

mészetes, hogy ugyanakkor igyekeznie kell helyes előrelátással elejét venni mindazon bonyodalmaknak, a melyeket a jelzett irányból várhatunk.

Hogy a kubikgödrök miatt az árvízgátakat széthányják, azt bizonyára senki sem követeli, minélfogva a hivatkozott törvényes alapon csakis az átalakításról lehet szó, mint alkalmas megoldásról. Ez az átalakítás pedig nem állhat másban, mint *a hullámtéren levő anyag-gödröknek egymással és a folyó medrével megfelelő árokkal leendő összekötésében*. Ha ezt akkor foganatosították volna, a mikor a gátak épültek, a legtöbb helyen jóformán költség nélkül lehetett volna végrehajtani. Ma kétségtelenül többbe kerül, azonban annak daczára ez nem lehet döntő szempont. A halászat önhibáján kívül jutott mai sivár helyzetébe. Nincs ugyanis egyetlen adat sem arra nézve, hogy valamely töltés-építés engedélyezésénél a halászati érdekelteket meghallgatták volna s így módot és alkalmat nyújtottak volna nekik arra, hogy érdekeik védelmére szót emeljenek. Igaz ugyan, hogy akkor, a mikor a legtöbb árvízgát épült még nem volt vízjogi törvényünk, de nagyon sok töltést építettek azóta is, sőt a legtöbbjét megfejték az alatt, a mióta vízjogunk van; ennek daczára azonban soha sem tartották szükségesnek a halászat érdekének megoltalmazására alkalmat nyújtani. Az állam sujtó keze szigorúan bünteti azt a szegény éhezőt, a ki elég vakmerő egy kerítésen átlépni s az ottan álló gyümölcsfáról egy-két darab gyümölcsöt letépni, akkor azonban, ha halászatról van szó, nincs hatóság, mely útját állaná annak, hogy a közvagyon ilyen módon büntetlenül pusztítsák.

Ebből a szempontból igenis szükségesnek, sőt a halászat érdekeinek védelmére *elengedhetetlennek* tartom a javaslat 5. §-ában kifejezett kötelezettséget. Különben a gyakorlatban ez a kötelezettség eddig is fönnállott, egy miniszteri rendelet alapján. Ugy tudom több társulat annak eleget is tett, a mi eléggé mutatja, hogy akadnak méltányos emberek és intézmények. Sajnos kivételnek kell ezt tekintenünk, mert jóval többen vannak azok, a kik a halászatnak szuverén lekicsinylésével akár tájékozatlanságból, akár önzésből nem akarják elismerni azt, hogy ők a halászat érdekében költségek viselésére kötelezhetők. Ezekkel szemben csak a *törvény nyújthat kellő garanciát*.

Mindamellet akkor, a mikor azt az elvet dekretáljuk, nem lehet eltekinteni az olyan esetektől sem, a mikor eme kapcsolás végrehajtása sem a czéllal, sem az elérhető haszonnal arányban nem álló költség árán volna csak eszközölhető. Éppen azért nagyon helyesen a javaslat kivétel lehetőségét is koncedálja, úgy azonban, hogy azt a földművelési miniszter engedélyezi, mindig azon föltétel mellett, hogy a le nem csapolható gödrök tulajdonosa túrni tartozik, hogy a visszamaradó halakat a halászatra jogosított onnan kifoghassa és az anyameder számára megmenthesse.

Szerintem is ez az egyedül helyes megoldás, mert ilyen módon minden egyes esetben lehetségessé válik a kérdést a helyzeti viszonyok, mint egyedül döntő tényezők alapul vételével tisztázni, valamint a fönnforgó közgazdasági kárt vagy hasznot pénzügyileg is mérlegelni, nemkülönben a halak kifogása körül figyelembe jövő magánérdekeket kölcsönösen és lehetőleg kielégíteni.

(Folytatjuk.)

— N. —

Ujítás a halszáritás körül.

Közfelfogás szerint piaczi halaink között a keszeg-félék érnek legkevesebbet. A tógazda annyira lebecsüli, hogy mint a gyomot szokás, irtani, pusztítani igyekszik minden eszközzel. Tagadhatatlan, hogy húsa bizony sovány és szálkás, mint ilyen, annyira silány táplálék, hogy értéke ugyancsak alatta áll a süllő vagy kecszegének, de még a kárásznak is. Ennek daczára azonban el nem lehet vitatni, hogy ennek a csekély értékű keszegnek jóval nagyobb a gazdasági jelentősége semmint sokan gondolják. Jelentőssé éppen tömege folytán lesz, a mennyiben közvizeinkből, kivétel nélkül több ilyen hal kerül szárazra, mint az értéke-sebb fajtákból. A mai halszük világban egyedül a keszeg tekinthető a halak között tömegárúnak, a miért az természetes halászatunknak olyan járuléka, a melyik föltétlenül figyelmet érdemel, mivel nála a tömeg pótolja az értéket.

Példaként a Balatont idézhetem, a honnan teljesen megbízható adataink vannak a kifogott halak mennyiségéről és milyenségéről. Azok szerint az évi zsákmánynak több mint $\frac{4}{5}$ része állott keszegből és gardából, holott az értékesebb süllő, harsa, ponty és csuka az egésznek egyötödét sem érte el. Am ha ezeknek az árát összehasonlítjuk a keszeg és garda szokásos átlagos árával, az látszik, hogy a társulat mérlegében, a halak értékesítéséből befolyt tekintélyes bevételnek legalább $\frac{2}{5}$ -e az említett fehérhal-félékből ered. A mikor pedig az említett czímen közel 300,000 K.-t találunk elszámolva, úgy gondolom eléggé rámutattam arra, hogy a keszegfélék pénzügyileg is mily jelentősek. Pedig hát a dolognak még szociális oldala is van, a melyik szintén megérdemli a figyelmet, annál fogva, hogy ezen halak földolgozása számos munkáskéznek ad keresetet.

Tudjuk, hogy a hal romlandó árú, a mi erősen korlátozza piaczképességét; főleg az olcsóbb fajtáknál érezhető ez, egyrészt, mert mint jeleztem, ilyen tömegesebben fognak, másrészt, mert kevésbé bírja a szállítást s így szűkebb a fogyasztóköre. Ez vezetett az ilyen halak földolgozására, konzerválására, a mi által értékesítésük lehetősége javult. Hogy ezen földolgozás mily óriás iparszámba megy egyik-másik államban, azt mutatja több nyugati államon kívül Oroszország példája is. Am a keszegnek és a gardának *száritott hallá* való földolgozása nálunk is régen szokásos, s főleg a Balaton mentén olyan örvendetes lendületet vett a legújabb időben, hogy mint alább látni fogjuk, már is szépen juttat kenyeret az ottani munkás népnek.

A földolgozás abban áll, hogy a halakat lepikkelyezik, kizsigerelik, majd kettéhasítják s azután sólébe áztatják. Ha a só eléggé átjárta, akkor megszáritják és csomózák s ekként adják forgalomba. Főleg a Királyhágón inenni olábság fogyasztja ezt a nem éppen kiváló élelmi czikket, a mely e népnek nagyszámú és szigorú böjtje alatt egyedüli húsnemű tápláléka.

Az igazság kedvéért el nem hallgatható, hogy a keszeg és garda ilyen módon való konzerválása éppen nem új dolog. Régtől fogva üzik azt a Balaton mentén és üzik néha a Duna mellett is olyankor, ha beütött a jó szerencse, s több a hal, mint a mennyit frissen hirtelen értékesíteni lehet. A vele való bánás, mint az eszközők is, egyszerűek, kevés költséggel járók, mert könnyű a száritás is a melegebb évszak alatt, elvégzi azt a nap. De éppen ott a bökkenő, hogy a napfényre

okvetlenül szükség van. A legjobb fogások ugyanis ősszel avagy a tél utólján vannak, a mikor éppen a napnak nincs ereje, s e miatt nem lehet száritani. Ilyenkor a halak waggonszámra állanak a sóban, holott pedig a kereslet a legnagyobb azért, mert küszöbön áll a nagyböjt, e czikk legfőbb fogyasztásának ideje.

Ezen az állapoton kívánt a Balaton Halászati Részvénytársaság változtatni egy újítással, a mely a mellett hogy tetszetős és minőségileg sokkal jobb árút nyújt, fényes tanuságot tesz arról, hogy ez a sokat szidott és korholt társulat a tudatos haladás és gyarapodás útján van. Nevezetesen egy *mesterséges halszáritót* állított föl, a hol a halakat az időjárástól függetlenül mintegy *aszalva* száritják.

A száritó két részből áll, u. m. a fütőből és az aszalóból. Amaz a földszinten, emez az emeleten van építve. A fütőkamarában egy kellően tisztítható kalorifer áll. Ehez természetesen légcsatorna vezet, a melyiknek nyílása tolóval szabályozható. A 28—30° felmelegített levegő az aszalóba jut, úgy, hogy alul betódulva kellően érinti a szárogtatás végett kiterített halakat s azután ugyancsak kellően szabályozható kürtön át ismét a szabadba tódul. Alakjára nézve az aszaló mintegy 5'0 m. hosszú, 1'0 m. széles és 2'5 m. magas duplafalú faszekrényt alkot, mindkét homlokrészén jól záródó ajtókkal. A szekrény aljára síneket fektettek, melyeken kis kocsik futnak. Ezek szerkezetükre nézve mintegy 2'0 m. magas olyan állványt képeznek, a melyekre egyenkint 12 darab közel 1 m² kiterjedésű drótrostély helyezhető. A száritandó halakat ezekre a rostélyokra fektetik, úgy terítvén ki őket, hogy egyik darab a másikat ne érintse. Összesen hat ilyen kocsi van, a melyek közül öt az aszalóban, a hatodik pedig azon kívül áll megrakás alatt, hogy a mire szükséges, szintén betolható legyen. A munka ugyanis folytonos, minden kocsi előre megszabott időn át van az aszalóban. Ennél fogva a kocsiváltás percze történik. A mint az illető időpont beköszöntött, a mit villamos csengő jelez, a kezeléssel megbízott munkások egyike fölnyitja az első ajtót, a sorban legelőll álló kocsit hirtelen kigördíti s az ajtót rögtön bezárja. Ezalatt a második munkás kinyitja a hátsó ajtót, begördíti a frissen megrakott kocsit, s szintén zárja ajtót. A kiváltás alig tart tehát egy perczig. Minden kocsiakomány 200 perczig aszalódik, úgy, hogy minden 40 perczben szabadul fel egy-egy kocsi, illetve kerül be új rakomány. Ugyanennyi idő áll rendelkezésre tehát a kész árút tartalmazó kocsi kiürítésére és újbóli megrakására. A már kész halat a földszintre továbbítják, a hol a mázsálóban 12'5 kg. részletekben kosarakba rakják s ezekkel együtt a csomózóknak adják át. Itt a halak fejlettsége szerint, de lehetőleg egyenlő alapú és magasságú kötegekbe rakosgatják őket, a melyeket azután spárgával kellőképen átkötnek. Ugy a csomózást, mint az eddig említett összes munkát női munkások végzik s csupán a csomók átkötését teljesíti egy férfi.

Mint említettem, a munka folytonos, azaz éjjel-nappal folyik. Huszonnégy óránként legalább 20 mázsa száritott halat készítenek mintegy 5 $\frac{1}{2}$ q. közsén föltüzelésével. Enyhébb napokon és kedvező széljárás mellett a napi teljesítmény 37 q. érhet el. Ilyen munka mellett mi sem akadályozza a társulatot abban, hogy ezentúl az őszi és téli egész halzsákmányát idejekorán necsak földolgozza, de a görögök nagyböjtje alatt forgalomba is hozhassa. Hogy ez mit jelent az üzletre nézve, ki-világlik abból, hogy ugyanaz a kereskedő, a ki a szárí-

tott halakat eddig is átvette, az így földolgozott árú közel 40% magasabb áron váltotta magához, lekötve az ezidei összes készletet.

Ime a tudatos gazdálkodás egyik gyümölcse, a mihez egy másik is járul, mely még fontosabb a közvagyonra nézve. Nevezetesen az, hogy a társulat a fehérhalak pikkelyét sem engedi kárba veszni, mint tették a régi bérlők, hanem azt jópénzért értékesíti a külföldre, a hol belőle egy olyan folyadékot állítanak elő, mely a hamisgyöngykészítésnél, mint festőanyag szerepel. Tudomásom szerint ezért a társulat százezer koronát túlhaladó bevételhez jut! Ha elképzeljük azt, hogy évente mintegy 7000 mázsa ilyen hal kerül lepikkelyezésre és földgozásra, úgy az is nyilvánvalóvá lesz, hogy az ezzel járó munka révén jelentékeny keresetnek jut a nép. Tényleg munkadíjak címén 90,000 K.-t meghaladó összeget fizetnek ki ma is. A munkások akkordban dolgoznak, olyan egységárral, mely ugyan csak előnyös. Egy fiatal leány kérdezősködésekre azt felelte, hogy napi keresete eléri a 2 K.-t s a midőn azt látta, hogy efelett csodálkozom, nagy sebesen arról biztosított, hogy a vele együtt foglalkoztatott 70 társnője között olyanok is akadnak, a kik a pikkelyezésnél naponta még négy koronát is keresnek.

Ugy vélem ezek az adatok fényesen ráczáfolnak azokra a támadásokra, melyben a balatoni bérlőtársulat ellenségei annyiszor és mindig méltatlanul részesítették. Ma már el merem mondani, hogy nincs messze az az idő, a mikor e társulat eredményei mindenkire nézve bizonyossá teszik azt, hogy a Balaton halászata értékesebb lesz, mint volt valaha. *Landgraf János.*

~~~~~

Halaink alsórendű rákellenségeiről.

Hazai Lernaéida-k: *Lernaeocera cyprinacea* L. és *Lernaeocera esocina* Burm. (Befejezés.)

A *Lernaeidae* család nőstényei idősebb korban féregszerűen megnyúlt testtel bírnak, határozott ízeltséget nem mutatnak és fejükön kinövések vannak; testük hátsórése egészen elsatnyult, mellső tapogatóik serteszerűek és többizűek; hátsó tapogatóik kapaszkodók alakjában vannak meg; felső állkapcsuk törszerű és egy széles szívócsőben van elhelyezve; állkapcsi lábaik gyengék, karomszerűek; 4 pár nagyon picziny hasadt lábuk, többnyire egy páratlan szemük és két petezacskójuk vagy petezsirnórjuk van.

E családhoz 14 nemzetség és több mint 40 faj tartozik; nőstényeik élősdiek. Párzási idő alatt a hímek és nőstények szabadon úsznak és határozottan tagolt testűek és 4 jól kifejlődött hasadt lábuk van; párosodás után a nőstények féregszerű alakot öltenek magukra.

A *Lernaeidae*-k családjának 3 legfontosabb nemzetsége a *Lernaeocera*, a *Lernaea* és a *Penella*, melyek közül édesvizeinkben csakis az első nemzetség van képviselve.

A *Lernaeocera Blainv.* — nemzetséget jellemzi, hogy hasadt lábaik nagy távolságnyra fekszenek egymástól; nőstényeiknek széles, rövid, többsoros petezacskójuk van; fejük 4 keresztben elhelyezett folytatással bír. Kapaszkodó tapogatóik gyengék, mellgyűrűik megnyúltak; genitalis gyűrűjük is meghosszabbodott, felduzzadt és meghajlott; szívócsőjük nagyon rövid; felső állkapcsuk elsatnyult. Hét faja közül 4 édesvizekben él.

A *Lernaeocera cyprinacea* L. fejének folytatásai karcsúak, testének mellsőrésze nagyon karcsú, hátsó

része felduzzadt és ennél fogva ferdén lemetezett. Petezacskói hengeresek.

A rákokcsák körülbelül 16 mm. hosszúak, pontyok és kárászok húsába fúrják be magukat és nem ritkák.

A *Lernaeocera esocina* Burm. fejének folytatásai vastagok, rövidek, szemölcszerűek; testük vastag és mellső részük alig keskenyedek el, hátsó részük pedig kúpszerű, petezacskóik majdnem gömbölyűek. A rákocska hossza 10—13 mm. Ritkább az előbbinél és testének egy részével a csukának, pikónak (*Gasterosteus*) és menyhalnak alsó állkapcsába és állkapcsi hártájának véres aláfutású daganataiba fűrődik be.

Az eddig ismeretes két hazai *Lernaeocera* rajzát és pedig a *Lernaeocera cyprinacea*-t a magam rajza, a *Lernaeocera esocina*-t pedig *dr. Claus**) munkája és rajzai nyomán azért közlöm, hogy a szöveg szavait jobban megvilágítsák és hogy ezáltal e két parazita meghatározását és felismerését megkönnyítsem. A *Lernaeocera esocina* alaki és fejlődéstani leírásával azért foglalkozom valamivel részletesebben, mert *dr. Claus*, az élősdű Copepodák nagymestere, e hanyatló átalakulású fajnak különböző fejlődési fokok levő alakjait is monografiaszerű értekezésében leírta és ez a bármely fejlődési stádiumban levő élősködőnek felismerését is lehetővé teszi; továbbá, mert mi a *Lernaeocera esocina*-ra áll, az legnagyobbbrészt a *Lernaeocera cyprinacea*-ra is vonatkoztatható.

A *Lernaeocera esocina*-t Hermann 1783-ban már leírta. Nordmann 1832-ben még azt hitte, hogy ezen élősködő azonos a Linné-féle már 1761-ben *Lernaea cyprinacea* néven leírt, ma *Lernaeocera cyprinacea* néven ismert Copepodával; tulajdonképpen nevét és helyét a rendszerben Burmeister jelölte meg 1835-ben, ki egyuttal kimutatta, hogy a pontyon és kárászon élősködő Linné-féle fajtól eltérő alak és különálló önálló faj.

Ügylátszik azonban, Burmeister elnevezése nem volt szerencsés — mondja Claus dr., mert ezen parazita nemcsak a csukán, hanem több más édesvízi halon is élősködik. Hermann ugyanis a menyhalon (*Lota vulgaris*), Brühl a tuskés pikón (*Gasterosteus aculeatus*), Leuckart és Claus dr. a botos köllöntén (*Cottus gobio*) észlelték.

Nordmann, valamint Claus dr. is a *Lernaeocera esocina*-t mindig a csuka alsó állkapcsában és kopolyú hártájában találták, a hol ezen élősködő a nyálkahártyának véres daganataiban úgy erősíti meg magát, hogy testének mellső keresztszerű kinövésű fejtöri részével úgy belekapaszkodik gazdája szöveteibe, hogy az nem látható, de testének petezacskós hátsó része a seb nyílásán át kiható. A nyálkahártyának vereses színű, nagyon feltűnő daganatai, megkönnyítik még a fiatal petezacskó nélküli nőstények felkeresését is. A teljesen kifejlődött, petezacskókkal bíró nőstények 8—11 mm. hosszúságúak és testük alkotásában sokféle eltérést mutatnak.

Dr. Claus K. Nordmann nyomán a *Lernaeocera esocina*-t testét a következő találó szavakban írja le:

„Fejük vége horgonyyszerű alakú bir és négy vastag, egyformán felfuvódott karból áll, melyek majdnem derékszögű keresztet utánoznak és közepükön félgömbalakú kiemelkedéssel bírnak. A két egymás mellett fekvő kar néha valamivel vékonyabb, mint a velük szemben levők és végeikből lefelé néző függelékek nőnek ki. Az állatnak teste csaknem hengeralakú, de hátsó része tekin-

*) Beobachtungen über *Lernaeocera*, *Peniculus* und *Lernaea*. Marburg u. Leipzig 1868, p. 1—11.

télyesen megvastagszik és oldalt kanyarodva, csizmához hasonló alakot ölt.

E görbülésről Claus dr. azt jegyzi meg, hogy ez testének hossz tengelye körüli forgásával áll kapcsolatban, olyformán, hogy testének hátsó vége körülbelül derékszögnyire jobbra vagy balra félretoltnak tűnik fel. Ha a *Lernaeocera*-k testét oly helyzetben vesszük szemügyre, hogy mellső úszólábpárjuk éppen a középsikban legyen, akkor a második, de méginkább a harmadik lábpárjuk vagy jobb vagy baloldali részükhöz van közelebb és a negyedik lábpárjuk teljesen oldalt van elhelyezve.

A hosszúsági tengely körüli forgás, valamint a végső résznek meggörbülése azonban csak lassanként, a növekedés folyamata alatt jön létre. Fiatal, 3 $\frac{1}{2}$ mm. hosszúságú alakoknak egyenesen megnyúlt testük van, melyen a négy pár úszóláb ugyanazon síkban fekszik. Az úszólábak szélessége a test szélességéhez viszonyítva olyan tekintélyes, hogy oldalt csaknem kiállanak. A kereszt-szerűen elhelyezett haránt karok, mint a fejtornak tekintélyes függelékei, már meg vannak ugyan, de villás osztódásuk, mely később a háti kart a hasi karoktól megkülönbözteti és melyeken kivételesen másodlagos kinövések is fejlődhetnek — még nincsen meg. Testének hátsó azaz potrohának megfelelő része az előtte álló nagyon megnyúlt tornál csak valamivel szélesebb és két teljesen szimmetrikus villaágban végződik, melyek mindenkének egy-egy hosszú sertéje van. A későbbi növekedés alatt az 5—6 mm. hosszúságú egyének, testének hátsó része jobban elszélesedik és ezzel egyidejűleg a tor is kezd megfordulni, de csizmaszerű görbületét csakis az ivarérettség kezdetén veszi fel, mely alak a fiatalokat létrehozó nőstényekre jellemző.

Ivarérett nőstények testén az erősebb kiemelkedés a 3-ik lámpár közelében a harmadik torsi szelvény mentén, de néha a 4-ik szelvény kezdeténél is lehet. Ugyanezen alakú viszonyok láthatók a pikó, a menyhal és a különféle *Lernaeocera*-inál, melyek semminemű lényeges más fajra valló tekintetben nem térnek el a csuka *Lernaeocera*-jától. De a *Lernaeocera cyprinacea* teste nyújtottabb és csaknem kétszeres hosszabb és hasi karjainak jelentékeny nagysága is eléggé megkülönbözteti a pontynak és a kárásznak parasitáját a csukának *Lernaeocera*-jától — melyek között habár szintén láthatók nyújtottabb alakok — Claus dr. mégis a *Lernaeocera esocina*-t önálló, külön fajnak tartja. A test hátsó részének csuca Brühl vizsgálatai szerint két kis villaízben végződik, melyek még hosszú farksertéssel is bírnak. (L. 3. ábra.)

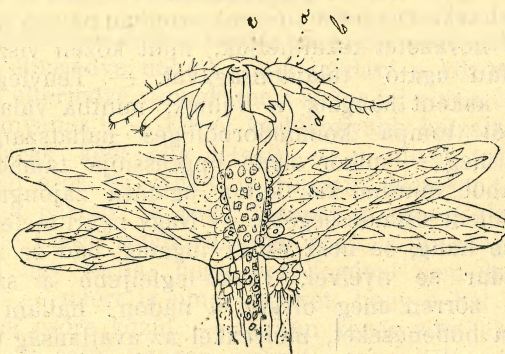
Nordmann e derékszögű kereszt karjainak középpontjában egy félgömb-szerű kiemelkedést és ez alatt a vastagabb hasi karok között egy fehéres daganatot ír le, mely szerinte a szívócsövet alkotja és mely fölött még három más kis szemölcs is látható. A félgömb-szerű kiemelkedés Claus szerint nem más, mint a fejtor legmelsőbb szabadon maradt része, a melyen a tapogatók és a szájrészek vannak. Ezen kiemelkedés közepében fekvő festékfolt pontosabb vizsgálat után három szakaszra osztott szemnek bizonyult be.

Nordmann szerint a hanyatló átalakulás folytán az élősd mozgatlanul izmok, idegek, szemek és minden külső mozgás szervek nélkül, gazdájának húsaiban ejtődik el és éppen ezek alapján hosszú ideig azt hitték, hogy az úszólábak és a szemek hiánya a *Lernaeak* családjának fontos ismertető jelei. Claus dr. azonban bebizonyította, hogy a *Lernaeocera* úszólábai, valamint látószervei mindenik e családba tartozó nemzetségnél (*Peniculus*, *Pennella* és *Lerneae*) megvannak.

A fejnek izei közül a tapogatókat, különösen fiatal egyéneknél könnyen megvizsgálhatjuk. Éppen azért feltűnőnek mondja Claus dr., hogy a *Lernaeocera esocina* és a *Lernaeocera cyprinacea* összes eddigi leirói a tapogatópárokat egymással felcserélték és megfordított helyzetben ábrázolták. Míg a fiatal 3 $\frac{1}{2}$ mm. hosszúságú egyének tapogatói a fejnek tetején vannak és a hosszabb tapintási czélra szolgáló tapogatók a rövidebb kapaszkodó tapogatók fölött erednek, addig az idősebb nőstényeknél a tapogatók a fejdudor alapjának hasi oldalán, a homlok két felén vannak elhelyezve.

Ezen helyzetváltozás a fejdudor egyoldali növekedésének következtében jöhetett létre Claus dr. szerint. Az első párnak hosszabb tapintószőrökkel bíró tapogatói, a rövidebb kapaszkodó-tapogatók fölött és valamivel kisebb erednek és azután négy hosszúra nyúlt iz következik.

A szájrészek vizsgálata oly nagy nehézségekkel jár, — mondja Claus dr. — hogy az egyes buvárok eltérő nézetkülönbségein nem lehet csodálkozni.

3. ábra.
3.5 mm. hosszú ♀ *Lernaeocera esocina* feje kb. 60-szor nagyítva, hasi oldaláról nézve, Claus rajza nyomán.
a = tapintó csápok; b = kapaszkodó csápok; c = állkapocs; d = állkapcsi lábak.

Szerinte a kerekded szájnílás minden esetben a fejdudor rövid kiemelkedő részének alsó oldalán van, de a felső és az alsó ajkak nincsenek mint a többi *Lernaeak*-nál kiemelkedő szívócsőve összenöve.

A következő kapaszkodólábak, a szájnílás alatt jó nagy távolságnyra erednek és egy hosszúranyúlt alaplól állanak, melyeknek felső, belső szélén egy sertét és egy szemölcsöt látunk, mely egy vagy több horogban és kapaszkodó sertében végződő végizet alkot.

A 4 úszólámpár kétből álló széles alaplemezein 3—3 ízű, hosszú és tollas evező ágak vannak és a fiatal egyének hasi oldalát csaknem teljesen betakarják.

Külső takarójuk egy sárgás, testük növekedésével mindinkább vastagodó és idős egyéneknél nagyon erős, majdnem porczszerű chitin hártából áll. Idegrendszerüket teljes összefüggésükben nehezen lehet követni, de fiatal egyének idegrendszerének egyes részei határozottan felismerhetők.

Bélcsatornájuk, sötétszínű tartalma és élénk mozgása miatt, különösen szembeötölő. Kiválasztó szerveik közül említendő héjmirigyük, mely gyomruk kiszélesedésének két oldalán egy gomolyszerűen csavarodott csatornából áll és hasi oldalukon, az állkapcsi lábak alatt nyílik. Szívük és véredényeik nincsenek; testüknek világos és hosszukás vértestecskéikkel bíró nedve betölti belsejüket, melyet a bélcsatorna mozgása mérsékelt körforgásban tart. Nemi szervei a fejtorból kiindulólág betöltik testük-

9. A kanalagém.

(Platalea leucorodia.)

Ez a sajtószerű exotikus külsejű, csodálatos kanálszárjáról oly nevezetes, különben is igen szép, kócsagszerű madár: nálunk szintén a veszendő szárnyasok közé tartozik már. Egyre kevesebb lesz a lápok fogytával; pedig hajdan — kivált a dunamenti nagy mocsárokon — telepeken fészkel és igen egyedűs előfordulása volt. Ma már csak szórványosan telepszik nálunk s nagyobb példányszámban csakis az Al-Dunánál itt-ott, továbbá a Velencei tónál és Balatonnál fordul elő. — Soha sem volt valami nagy üldözésnek kitéve, de a ki lőtt, kanalas csőrét raritásként tartogatta és valamikor igen divatos vadásztárgy volt a kanalagém csőre mint porzó-meregető, az uri házaknál, mely czélra a réti halászoktól, pákászoktól is lehetett venni.

Halászati szempontból mivel ritka már, nem sokat nyom a latban, de a hol esetleg nagy számmal telepednek, a halgazdaság érdekéből irtás alá veendő, de csak oly helyeken, a hol egyáltalában kárt tehet, mert a körülményekhez képest nagyon kártékony is lehet (ha állandóan sok van) s nem kell felejteni, hogy csodálatos kanálszárját az Isten is *ikraszedésre* alkotta — s tényleg nagy kárt tehet az ikrában és halivadékban is abban az időben, midőn a hal a csekély parti vizekben ikrázni jár, avagy midőn a halivadék kirajlik a felmelegedett parti vizben, hol a kanalagém legszívesebben keresi táplálékát s ezrivel kanalássza ki a tóság halivadékát már akkor is, mielőtt az kikelt volna.

Alakját tekintve, jóval kisebb a gólyánál, de azért elég tekintélyes nagyságú madár; hossza a kanala hegyétől farka végéig kb. 70—72 cm.-nyi. — Színezete hóféhér, fején két éves korától kezdve lecsüngő sárgás üstököt visel. Begye felett széles rozsdasárga örv van. — A fiatalok egyes szárnytollain s farkán nagy fekete foltok vannak.

Kócsagszerűen fehér tollaza folytán, gyakran összetévesztik a kanalagémet a fehér díszben csillogó kócsag madárral, a mi nagyobb távolságról könnyen történhetik ugyan a színezet nagy hasonlósága miatt, — de közelebbről az igen jellemző csőr kizár minden tévedést. De van más különbség is. Erről nekem egykor a pákász a következő magyarázatot nyújtotta: „a kanalas mindig előre tartja a nyakát, mikor röpül s úgy látszik, mintha a pofájában vinne valamit.“ — És csakugyan, erről megismertem a „kanalast“, mert a „kótyag“ mindig behúzott nyakkal röpül, mint többnyire minden gém — s a végig egyenes, törszerűen idomult csőre koránt sem kelti azt a benyomást, mintha a „pofájában vinne valamit“, azaz vadászszóval „apportiroznék“. — De a röpülése is elüt a „kanalas“-nak a „kótyag“-étól. — Hanem ez a kanálszárjáró madár nem is igazi „gém“ ám, mint neve után hinnők, hanem az íbiszfélékhez tartozik inkább.

Költözködő madár, kb. ápril közepén jön, s szeptemberben már megy. Vándorlása csapatokban történik, csak telepedési helyén látni egyesével is. — Csak a terjedelmes sásos, nádos és rekettyés vad mocsarakat kedveli, a minők nálunk már nem igen vannak, — ily helyeken is fészkel más gémekek, néha batlák és kárakatonák társaságában. Fészket rekettye-bokrokra rakja (néha ugyanazon bokron több is van), de épp oly gyakran cžímeresnádön vagy nádtorzson is fészkel. Három (ritkán 4) tojását májusban rakja le.

Pusztításmódjai. Nem könnyű vadászni, mert nagyon óvatos. Az első lövésre, mely telepükön esik, rögtön oly magasra emelkednek föl, hogy sörétlövéllel el nem érhetők — és összetömörülve keringnek a mocsár felett; hanem ha fiaik vannak, a szülei szeretet és ragaszkodás levetkezteti velük vadságukat s ilyenkor telepeiken könnyű őket lepuffogatni — a kinek van szive hozzá, mert engem bizony nem vinne rá a lelkiismeret, hogy ezt a szép szárnyast rakásra gyilkoljam; inkább a hol kárt tesz, gyakori háborgatással kell elriasztani, a mi ha a fészkelés idejében történik, igen könnyen megy. — Ha járásait kitanultuk, lesből is könnyen lőhetjük. — Ha a halak ikrázása idejében valamely pontra sok kanalagém jár, akkor majdnem biztos, hogy ott nagymérvű ikrázások történtek s nagymennyiségű halivadékról van szó. A kártételnek aztán úgy lehet elejét venni, ha a hivatlan vendégeket lövésekkel fogadjuk s ezt követőleg pedig nagy szélkereplőket állítunk föl.

10. A fekete gólya.

(Ciconia nigra.)

Ezer szerencse, hogy e madár nincs oly nagy példányszámban elterjedve nálunk, mint például a közönséges gémfajok elterjedve vannak, mert akkor jaj volna vizeink halállományának! — Ennél kártékonyabb halzsivány a gázlómadarak közt alig létezik — s mivel teste és nyaka igen erős és lábait is roppant biztosan képes megvetni a parton: a nagy halakat is képes kiemelni a vízből. — Csőre rendkívül erősfogású; a mit megragad véle, azt úgy tartja, hogy aczélfogóval sem lehetne különben, — miért is nincs rá eset, hogy a hal kiszabadulhatna csőre közül. — Miután kevés van ebből a madárból és csak nagyon szórványosan költ nálunk: nem volt alkalmam szokásait és természetét kimerítőbb részletességgel tanulmányoznom, — azonban azt már bevégzetlen megfigyeléseim daczára is merem állítani, hogy a halászatra a legmagasabb fokban kártékony állat és a természet által is főleg a vizek termésére van utalva életfentartásában, noha némileg erdei madár, de csak annyiban ragaszkodik az erdőhöz, a mennyiben az vizek közelében terül el (síksági erdők), mint-hogy erdőben szokott fészkelni.

Valamivel kisebb a közönséges gólyánál, kb. 100 cm. hosszú. — Tollazata ércfényű barnafekete, hasa és czombja fehér, csőre és lába vörös.

Költözködő madár, márczius és szeptemberben vándorol. Fészket síksági erdőkben fákra rakja. Koloniákban nem fészkel; még a „szomszédságok“ is puska lövésnyi távolságra (100—200 lépésre) vannak egymástól; mikor azonban útra kél, néha kisebb csapatokban is található. — 3—4—5 tojását áprilban tojja le.

Pusztításmódjai. Ha telepedésre jelentkezik, meg kell várni, míg letojik, ekkor a fészken nem nagy mesteresség elejteni; különben pedig ha fészke hozzáférhetetlen volna, lesen várjuk puska elé, megelőzőleg azonban húzási irányát kell kitanulmányozni. Hogy a napnak, mely szakában kell rá lesni, ez attól függ, mikor szokott megjönni arra a pontra, a hol lesben várjuk. — Figyelmeztettek, hogy rendkívüli szívóssága és nagy életereje miatt apróbb söréttel hiába puffogatnánk rá; ennek golyó a legjobb, de vastag göbecs is megteszi, ha meglehetősen közeli lövésre engedjük hozzánk közelíteni.

Tolla a kanalagémével együtt kelendő. Szárnyait

— o VEGYESEK o —

asszony és halász egyaránt a legkitünőbb tollseprőnek tartja.

Mellhúsa — míg fiatal — jól elkészítve élvezhető. Húsának halszagát úgy lehet elvenni, ha egy éjszakára borecsetbe mártott (s felületesen kifacsart) vászonruhába göngyöltjük be. Spékelní és páczolni is lehet.

(Folytatjuk.)

Lakatos Károly.

~~~~~

— o TÁRSULATOK o —

Az Érd-dunaegyházi halászati társulat Adonyban február hó 27-én tartott rendez évi közgyűlésén *Paczona* István alelnökigazgató számolt be a társulat működéséről, mely az állapotoknak konszolidálásáról tesz tanúságot. A jelentés kapcsán a társulat fölír a földmívelésügyi kormányhoz, hogy a halászatot üzöket a folyamrendország által, evégből alkalmazandó gyorsjáratú hajókról is ellenőriztesse. A lefolyt évi számadásokra vonatkozó folmentvény megadása és a jövő évi költségvetés megállapítása után jóváhagyták azt a szerződést, melyet az elnök a Soroksári-dunaági halászati társulattal a becsei halnevelőtelep tárgyában kötött. Végre a társulat kötelekibe tartozó vízterület halászatának egységes bérbeadására nézve elhatározott, hogy a választmány erre nézve részletes javaslatot készítsen s azt idejekorán egybehívandó rendkívüli közgyűlésen mutassa be.

A Soroksári Dunaági halászati társulat folyó hó 4-én rendkívüli közgyűlésen foglalkozott az egységesen bérbeadott halászatokra vonatkozó szerződések jóváhagyásával. *Grassl* Hugó elnök részletesen beszámol a teljes számban megjelent érdekeltnek az eredményekről. E szerint az eddigi 6193 K. évi bérösszeg helyett 6628 K. sikerült elérni, vagyis 435 K. többet. Bizonyára jobb lett volna az eredmény, ha nem akadt volna olyan tulajdonos is, a ki a bérlőket ajánlattételtől egyenesen lebeszélte, nemkülönben, ha minden tulajdonos egyformán megtartotta volna azt az időpontot, melyet átmenet okából a társulat határozatilag kikötött. E tekintetben két oly eset merült fel, mely a társulat szempontjából kifogás alá esik s a melynek békés elintézése okából javasolja, hogy az I. és V. számú bérleti területek újból árvereztessenek, a többi területre vonatkozó szerződések jóváhagyassanak. A közgyűlés az indítványt elfogadta. Az új árverés megtartásával a választmányt megbizta.

Az Orsz. Halászati Egyesület Magyarország halászatának fejlesztése és felvirágoztatása érdekében közreműködik a haltenyésztés, az okszerű óvás és védelem, valamint a halértékesítés szervezésében; terjeszti a szakértelmet azzal, hogy szaklapot és szakkönyveket ad ki, előadásokat és tanfolyamokat tart. Halászati kiállítások és egyes fontosabb kérdések megvitatására alkalmi gyűléseket szervez. Biológiai és halászati kísérleti állomások létesítését kezdeményezi, végre előmozdítja szűkebbkörű halászati egyesületek szervezését. Elnöke: gróf *Széchenyi Imre*. Tag lehet minden feddhetlen jellemű nagykorú magyar állampolgár, vagy a halászat ügye iránt érdeklődő bármely testület, a ki három éven át évi 6 K. tagsági díj fizetésére magát kötelezi s ebbeli szándékát az egyesületnél (Budapest, Köztelek) írásban bejelenti. A tagok díjtalanul kapják az egyesület lapját, a „Halászat”-ot.

Ikraszétosztás. A földmívelésügyi miniszter rendelkezése folytán az országos halászati felügyelőség fölbatalmaztatott, hogy közbiz-ink behalásítására 1:3 millió szivárványos-pisztrángikrát és 56 millió süllőikrát vásároljon és állami segedelemként díjtalanul szétoszthasson. Amazokból ez idén 72 fél, a süllőikrákból pedig 102 egyén kért. Az elosztás szerint kivált a Duna és Tisza, továbbá a Maros és a Körös részesül sok süllőikrában. A Balaton ezidén egészen figyelmen kívül maradt, mivel a bérlő részvénytársulat saját telepén termeli a behalásításhoz szükséges süllőikrákat. Itt említjük meg azt is, hogy a süllőikrákat termelő telepek száma még egy másikkal is szaporodott, nevezetesen az *Ihárosi* tógazdaság álitott föl egyet, a mely termésének javarészét a külföldön akarja értékesíteni.

Beteg halak vizsgálata. A m. kir. állatorvosi főiskola *kórbonczatani intézete* (Budapest, Rottenbiller-utca 23. sz.) illetve ennek a vezetője dr. *Rátz* István ny. r. tanár készséggel teljesíti a beteg halak megvizsgálását. Haltenyésztők, valamint tógazdák jól teszik, ha megbetegedett, avagy beteges elváltozásokat mutató halakat a fenti cím alatt postára adva, mentül hamarabb beküldik. A vizsgálat legsikeresebben élő állatokon végezhető. Ha azonban élettelen halakat lehet illetve kell beküldeni, ezekből legalább 4—5 darabot kívánatos útnak indítani és pedig egyenkint begöngyölve, akár fagyapot, akár tőzeg avagy fűrészpör közé annyi jéggel együtt, a mennyi előreláthatólag eltart a szállítmány megérkezéséig. Tájékoztató végett szükséges az észlelt körüneteket, valamint a halak tartására vonatkozó körülményeket is leírni és beküldeni. *Rátz* tanár úr kész a netáni kérdésekre akár levélben, akár lapunk útján felelni.

Angol horgászok Stájerországban. Mint egy gráci ujság írja, legutóbb egyik osztrák-magyar konzulátus megkereste a stájer idegenforgalom emelésére alakult országos szövetezetet, hogy jelölne meg több olyan patakot, a hol sok a pisztráng s a halászatához való jog megfelelő ellenszolgáltatásért megszerezhető, a mennyiben több angol család óhajt a jövő tavasszal Stájerországba el látogatni avégből, hogy ott horgászszanak.

Korea halászata. A mint Korea kivitelére vonatkozó adatokból kitetszik, ezen tartomány legnevezetesebb termékeit a mezőgazdaságon kívül leginkább a halászat nyújtja. Nevezetesen 1901. év folyamán külföldre szállítottak onnan 224,000 dollár értékű czehtalat és majdnem ennyi értékű szárított halat. Leginkább északkeleti partjain folyik a halászat, majdnem kivétel nélkül japáni halászok által üzve. A tartomány lakossága leginkább kedveli az általuk minöng-tai-nak nevezett tengeri halat, a melyből legtöbbit a Fuzan-folyó torkolata mentén fognak. A legutóbbi években 150—200 drb czehtalat zsákmányoltak.

Lakatos Károly vadász-mester (az ismert vadászati szakiró és fegyvertechnikus) fő-vadászi, fáczános-mesteri, vagy esetleg uradalmi vadász állást keres. Az erdő- és halgazdaság kezelésében is szakember. — Szíves megkeresések e lap szerkesztőségéhez intézendők.

Az IHÁROSI TÓGAZDASÁGBAN (pósta és távirda Ihárosberény, vasutállomás Csurgó)

———— nagyobb mennyiségű jól fejlett wittingauai eredetű —————

egynyaras gyorsnövésű pontyivadék kapható darabonkint 5 fillérnyi árban.